

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0134/2008

8.4.2008

SPRAWOZDANIE

w sprawie handlu surowcami i produktami podstawowymi
(2008/2051(INI))

Komisja Handlu Międzynarodowego

Sprawozdawca: Jens Holm

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	12
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	15

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie handlu surowcami i produktami podstawowymi (2008/2051(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rezolucje: z dnia 3 września 2002 r. w sprawie handlu i rozwoju na rzecz wyeliminowania ubóstwa¹, z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie głodu na świecie oraz eliminacji barier w handlu z krajami najuboższymi², z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie kryzysu na międzynarodowym rynku kawy³, z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie handlu i ubóstwa: projektowanie polityki handlowej z myślą o maksymalizacji przyczyniania się handlu do walki z ubóstwem⁴, z dnia 15 lutego 2007 r. w sprawie makroekonomicznych skutków wzrostu cen energii⁵, z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie Europy w czasach globalizacji - zewnętrzne aspekty konkurencji⁶, z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie pomocy UE na rzecz handlu⁷ oraz z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie handlu i zmian klimatycznych⁸,
- uwzględniając Deklarację Milenijną z dnia 8 września 2000 r., określającą Milenijne Cele Rozwoju jako ustanowione wspólnie przez społeczność międzynarodową kryteria eliminacji ubóstwa, a także uwzględniając ich przegląd i aktualizację przyjęte na światowym szczycie ONZ, który odbył się w dniach 14-16 września 2005 r. ,
- uwzględniając sprawozdania trzech grup roboczych Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), zatytułowane „Zmiany klimatu 2007 r.: Podstawy fizyczne”, „Zmiany klimatu 2007 r.: Wpływ, adaptacja i podatność” oraz „Zmiany klimatu 2007 r.: Łagodzenie zmian klimatycznych”, opublikowane w 2007 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego pod tytułem „Łańcuchy Towarów Rolnych, Zależność i Ubóstwo – wniosek dotyczący planu działania UE” (COM(2004)0089),
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Globalny wymiar Europy: Konkurowanie na światowym rynku – Wkład w strategię wzrostu gospodarczego i zatrudnienia UE” (COM(2006) 0567) oraz „Globalny wymiar Europy: Wzmocnione partnerstwo na rzecz lepszego dostępu do rynku dla europejskich eksporterów (COM(2007)0183),
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Konkurencyjność przemysłu metalurgicznego – wkład w strategię UE na rzecz wzrostu

¹ Dz.U. C 272 E z 13.11.2003, str. 277.

² Dz.U. C 39 E z 13.2.2004, str. 79.

³ Dz.U. C 64 E z 12.3.2004, str. 607.

⁴ Dz.U. 298 E z 8.12.2006, str. 261.

⁵ Dz.U. 287 E z 29.11.2007, str. 548.

⁶ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0196.

⁷ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0203.

⁸ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0576.

gospodarczego i zatrudnienia” (COM(2008)0108),

- uwzględniając deklarację pekińską i platformę działania przyjęte w dniu 15 września 1995 r. w ramach IV Światowej Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie Kobiet,
- uwzględniając raport Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) „Livestock's Long Shadow”, opublikowany w 2006 r.,
- uwzględniając dokonania Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Handlu i Rozwoju (UNCTAD) oraz zbliżającą się XII międzynarodową konferencję UNCTAD, która ma się odbyć w dniach 20-25 kwietnia 2008 w Akrze, w Ghanie,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pod tytułem „Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych”, opublikowany w dniu 21 grudnia 2005 r. (COM(2005)0670),
- uwzględniając deklarację ze szczytu G8 w sprawie „rozwoju oraz odpowiedzialności w światowej gospodarce” podpisana w Heiligendamm w dniu 7 czerwca 2007 r., a w szczególności rozdział: „Odpowiedzialność za surowce: przejrzystość i trwały wzrost”, zgodnie z którym „wolne, przejrzyste i otwarte rynki stanowią fundament światowego wzrostu gospodarczego, stabilności oraz trwałego rozwoju”,
- uwzględniając czwarte sprawozdanie grupy wysokiego szczebla ds. konkurencyjności, energii i środowiska z dnia 11 czerwca 2007 r., popierające rozwój polityki w dziedzinie surowców oparty na dobrze funkcjonującym, wolnym i sprawiedliwym światowym rynku surowców wykorzystującym politykę handlową, w szczególności międzynarodowe wielostronne i dwustronne porozumienia, w celu zapewnienia, że UE i kraje trzecie wspierać będą otwarte i sprawnie działające rynki,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego (A6-0134/2008),
 - A. mając na uwadze, że za surowce i produkty podstawowe należy uważać produkty rolno-spożywcze, podstawowe produkty rolne, metale, minerały i produkty energetyczne, które służą jako elementy w przemysłowych procesach produkcyjnych, czy to produkty przetworzone, nieprzetworzone bądź pochodzące z recyklingu, takie jak złom,
 - B. mając na uwadze, że gospodarka UE zależy w znacznym stopniu od importu surowców z krajów trzecich, a dostęp do surowców odgrywa kluczową rolę dla konkurencyjności UE,
 - C. mając na uwadze, że niedawna zwyżka cen surowców doprowadziła do braku wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej i zagraża konkurencyjności UE,
 - D. mając na uwadze przewidywany na przyszłość dalszy wzrost ogólnoświatowego popytu na surowce; mając na uwadze, że wzrost ten spowodowany będzie wzrostem gospodarczym gospodarek wschodzących,

- E. mając na uwadze, że w przeszłości krótkookresowe wahania cen surowców i produktów podstawowych wykazały wysoką niestabilność i zaostrzyły się nawet z upływem czasu, przejawiając się występowaniem faz nadprodukcji, po której następują okresy niedoboru, lecz przewiduje się, że w przyszłości ceny utrzymają się na wyższym poziomie,
- F. mając na uwadze, że niedawny wzrost cen na rynkach międzynarodowych nie powinien przysłać faktu, że ceny surowców i produktów podstawowych w porównaniu z cenami towarów wytworzonych charakteryzuje długotrwała tendencja spadkowa,
- G. mając na uwadze, że te podwyżki cen - zwłaszcza, gdy wprowadzane są w celach przemysłowych przez gospodarki wschodzące - postawiły przemysł wytwórczy UE w obliczu wyzwań w zakresie konkurencyjności i spowodowały pojawienie się bardziej długoterminowych kwestii związanych z bezpieczeństwem dostaw surowców,
- H. mając na uwadze, że 95 z 141 krajów rozwijających się uzyskuje 50% swoich przychodów z wywozu z eksportu produktów podstawowych,
- I. mając na uwadze, że Unia Europejska jest największym konkurentem w międzynarodowym handlu surowcami i produktami podstawowymi, także jako importer netto surowców,
- J. mając na uwadze, że w związku z właściwościami europejskiej bazy przemysłowej, konkurencyjność przemysłu UE, a także jej rozwój gospodarczy są w wysokim stopniu uzależnione od importu surowców,
- K. mając na uwadze liczne przykłady strategii i środków wprowadzanych przez kraje trzecie, jak również tendencję do tworzenia przeszkód dla swobodnego i sprawiedliwego dostępu do surowców na rynkach wschodzących, co skutkuje ograniczeniem dostępu przemysłu unijnego do surowców i produktów podstawowych,
- L. mając na uwadze, że rozwój badań i innowacyjności odgrywa ważną rolę w sprzyjaniu trwałym dostawom surowców,
- M. mając na uwadze, że systemy STABEX, SYSMIN i FLEX są odzwierciedleniem wcześniejszych i aktualnych wysiłków Unii Europejskiej na rzecz wspierania krajów rozwijających się, które doświadczają niestabilności cen i dochodów,
- N. mając na uwadze, że niedawny wzrost cen surowców i produktów podstawowych na rynkach międzynarodowych jest związany ze znacznym wzrostem popytu we wschodzących gospodarkach, jak Chiny, Indie, Brazylia, ze zmianami pogody, pewnymi praktykami wprowadzania ograniczeń przez niektóre kraje będące eksporterami oraz z dynamicznym rozwojem agropaliw oraz produkcji zwierzęcej, jak również ze spekulacjami giełdowymi,
- O. mając na uwadze, że kobiety stanowią znaczną większość ubogiej ludności na świecie, której przetrwanie i utrzymanie jest często zależne od nabywania, produkcji oraz przetwarzania surowców i produktów podstawowych,
- P. mając na uwadze, że społeczność międzynarodowa orzekła, że istnieje potrzeba podjęcia wysiłków na szczeblu międzynarodowym w celu eliminacji ubóstwa poprzez konkretne

cele wyznaczone w ramach milenijnych celów rozwoju, które powinny zostać zrealizowane przed 2015 r.; mając na uwadze, że należy poświęcić stosowną uwagę pierwszoplanowemu znaczeniu, jakie surowce kwestii związane z surowcami mają dla krajów rozwijających się,

- Q. mając na uwadze, że trwałe wykorzystywanie surowców naturalnych mogłoby zmniejszyć ubóstwo i przyspieszyć wzrost gospodarczy, o ile promowane będzie dobre zarządzanie; mając na uwadze, że nieskuteczne zarządzanie w krajach bogatych w surowce naturalne również może poskutkować ubóstwem, korupcją i konfliktami,
- R. mając na uwadze, że jesteśmy świadkami zmian klimatu oraz że są one wywołane działalnością człowieka; mając na uwadze, że wydobywanie i produkcja oraz przetwarzanie surowców i produktów podstawowych prowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych; mając na uwadze, że przemysł UE stoi w obliczu coraz większych ograniczeń, aby rozwiązać tę kwestię kosztem konkurencyjności Unii,
- S. mając na uwadze, że Unia Europejska nie zapewnia obecnie spójnej strategii zmierzającej do sprostania wyzwaniom w zakresie konkurencyjności jej gospodarki w związku ze wzrostem konkurencji w zakresie dostępu do surowców,

Zabezpieczenie dostaw surowców dla UE oraz zapewnienie dostępu do surowców na rynkach światowych

1. uznaje, że dostęp do surowców oraz produktów podstawowych jest kluczowy dla gospodarki UE, w związku z brakiem podaży niektórych surowców na rynku wewnętrznym;
2. z obawą zauważa, że zapowiada się zwiększenie zapotrzebowania na surowce na rynkach światowych; wyraża obawę co do ograniczonej możliwości prowadzenia badań w najbliższej przyszłości; dostrzega ograniczone zaangażowanie europejskich firm w poszukiwania surowców w krajach trzecich,
3. wyraża zaniepokojenie tendencją ograniczania swobodnego dostępu do surowców w krajach trzecich poprzez środki zakłócające handel, jednak uznaje prawo krajów do ograniczania dostępu do swoich surowców z przyczyn związanych z ochroną środowiska bądź, w razie konieczności, do rozwiązania problemu krytycznego niedoboru surowców; prawo to musi być wykonywane w połączeniu z innymi środkami krajowymi;
4. zaniepokojony jest działalnością inwestycyjną nastawioną na lepszy dostęp do surowców, która ani nie jest zgodna z normami w zakresie sprawiedliwej i wolnej konkurencji, ani z zasadami dobrych rządów oraz zrównoważonej gospodarki,
5. zwraca się do Komisji o promowanie inwestycji w badania i rozwój technologii w zakresie recyklingu surowców oraz wydajnego i oszczędnego wykorzystania surowców; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyłożenia większej wagi do tego celu w swoich działaniach badawczych,
6. wzywa Komisję do zajęcia się kwestią swobodnego i sprawiedliwego dostępu do rynków surowców w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO); zwraca się do Komisji o aktywne dążenie do osiągnięcia celu, jakim jest wielostronna eliminacja środków

zakłócających handel w sektorze surowców przy pełnym poszanowaniu ograniczeń uwzględniających rozwój krajów najmniej rozwiniętych;

7. zwraca się do Komisji o przyłożenie większej wagi do kwestii swobodnego i niedyskryminacyjnego dostępu do rynków surowców we wszystkich dwustronnych negocjacjach dotyczących porozumień o wolnym handlu bądź przystąpienia do WTO; wytycza cel zaniechania wszelkich środków zakłócających handel w sektorze surowców jako ważny cel wszystkich możliwych porozumień, przy pełnym poszanowaniu celów rozwoju; podkreśla, że cel ten służyć będzie jako ważne kryterium w ocenie wszystkich potencjalnych porozumień zawieranych przez Parlament Europejski,
8. zwraca się do Komisji o włączenie kwestii surowców do strategii dostępu do rynku; z zadowoleniem przyjmuje konsultacje dotyczące dostaw surowców; wzywa Komisję do opracowania spójnej strategii w zakresie dostaw surowców; zwraca się o umożliwienie zaangażowania PE we wszystkie etapy tych działań,

Umożliwienie krajom rozwijającym się, a w szczególności krajom najmniej rozwiniętym, osiągnięcia korzyści z surowców

9. wyraża ubolewanie wobec faktu, że wiele krajów rozwijających się, a w szczególności kraje najmniej rozwinięte, są trwale uzależnione od produkcji i wywozu surowców i produktów podstawowych, których niestabilne ceny od dłuższego czasu maleją, co stanowi poważną przeszkodę w łagodzeniu ubóstwa i w realizacji milenijnych celów rozwoju, ale uznaje, że podwyżka cen produktów podstawowych przyczyniła się do znacznej poprawy stanu bilansów zewnętrznych niektórych krajów rozwijających się w zależności od produktów podstawowych; podkreśla szanse krajów-producentów, jakie stwarza samodzielne poszukiwanie złóż surowców i zarządzanie nimi, jeżeli przestrzegane są podstawowe zasady przejrzystości oraz sprawiedliwej konkurencji;
10. wzywa Komisję do dążenia do skutecznego usuwania przyczyn zakłóceń poprzez zdecydowane podnoszenie tych kwestii podczas dwustronnych konsultacji i negocjacji oraz do promowania opracowania nowych zasad w ramach WTO na poziomie wielostronnym;
11. popiera prowadzone obecnie w krajach rozwijających się, a szczególnie w krajach najmniej rozwiniętych, działania mające na celu różnicowanie ich gospodarki i rozwinięcie działalności gospodarczej z bardziej zaawansowanymi etapami procesu produkcji, tak aby obejmowała ona również przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu, a także aby polepszyć jakość, zwiększyć produktywność i produkcję towarów o wyższej wartości dodanej; wzywa Komisję do wspierania krajowych strategii w zakresie rozwoju produktów podstawowych i strategii dywersyfikacyjnych, przy wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju w przypadkach, które tego wymagają;
12. uznaje określenie regionalnych ram gospodarczych oraz wzmocnioną współpracę regionalną pomiędzy krajami rozwijającymi się za kwestię najwyższej wagi dla trwałego rozwoju gospodarczego tych krajów; podkreśla w związku z tym znaczenie handlu południe-południe dla gospodarczego rozwoju tych krajów;

13. uważa, że w perspektywie długoterminowej należy rozwijać regionalną współpracę gospodarczą i handlową i mogłoby ona prowadzić do zawierania porozumień o wolnym handlu; zauważa jednocześnie, że w różnych kontekstach regionalnych z porozumieniami o wolnym handlu wiążą się różne trudności; uważa, że biorąc pod uwagę znaczenie handlu surowcami w tym regionie, porozumienie o wolnym handlu EuroMed winno stanowić priorytet;
14. zachęca kraje rozwijające się, a w szczególności kraje najmniej rozwinięte, do niezbędnych inwestycji i skonsolidowania zróżnicowania gospodarczego poprzez wzmocnienie infrastruktury oraz budowanie zdolności instytucji, promowanie dobrego zarządzania w zakresie rozwoju gospodarczego, a także poprzez ułatwienie produktom pochodzącym od producentów na małą skalę dostępu do lokalnych rynków oraz dystrybucji, co wzmocniłoby również integrację regionalną oraz ekonomię skali; wzywa Komisję do wykorzystania pomocy dla handlu jako ważnego narzędzia rozwoju, a także do wzmocnienia obecnego mechanizmu transferu technologii, zwłaszcza jako środka wykorzystywanego w walce ze zmianami klimatu; zwraca się do Komisji o promowanie przejrzystości dochodów płynących z obrotu surowcami poprzez programy takie jak proces związany z Inicjatywą na rzecz przejrzystości w przemyśle wydobywczym (ang. EITI);
15. zachęca Komisję oraz przedsiębiorstwa UE do promowania przepływu technologii przyjaznych dla środowiska oraz do inwestowania w nie;
16. uznaje, iż negocjacje w ramach agendy rozwoju z Doha (DDA) znacznie zmniejszyłyby eskalację taryfową; odnotowuje, że Unia Europejska już stopniowo ogranicza taryfy związane produktami rolnymi pochodzącymi z najsłabiej rozwiniętych krajów (poprzez inicjatywę „wszystko oprócz broni”) oraz wielu krajów AKP (poprzez porozumienia o partnerstwie gospodarczym), a także wspiera kraje rozwijające się w określaniu i wdrażaniu zasad dotyczących produktów specjalnych oraz skutecznego zabezpieczenia funkcjonowania mechanizmów na rzecz trwałości rynków i produkcji w tych krajach;
17. zwraca się do państw członkowskich Unii Europejskiej oraz do partnerów z całego świata, w tym do wschodzących gospodarek, o ratyfikowanie podstawowych standardów pracy ustalonych w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracy i odnośnych wskazówek Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, zwłaszcza dotyczących poszukiwania oraz rafinowania surowców; wyraża przekonanie, że zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i parlamentów krajowych ma kluczowe znaczenie dla doprowadzenia do rozwoju zrównoważonego pod względem środowiskowym oraz społeczno-gospodarczym;
18. wzywa Komisję do wdrożenia kompleksowej i zrównoważonej strategii w zakresie dostępu do surowców z uwzględnieniem interesów przemysłu UE oraz krajów rozwijających się;
19. wzywa Komisję do dokonania przeglądu swojego wyrównawczego systemu finansowego, FLEX, w celu zagwarantowania, że będzie on charakteryzował się zdolnością reagowania i skutecznością we wspieraniu krajów rozwijających się; wyraża przekonanie o potrzebie właściwych środków podejmowanych na szczeblu krajowym celem wsparcia prac realizowanych przez UNCTAD

20. wzywa Komisję do zgromadzenia danych oraz sporządzenia statystyk dotyczących rzeczywistego międzynarodowego handlu surowcami i produktami podstawowymi; uważa, że istnieje potrzeba uzyskania wyraźnego obrazu światowego obrotu handlowego produktami i surowcami, który nie będzie zafałszowany czysto spekulacyjnymi transakcjami, w celu lepszego pokierowania środkami polityki gospodarczej;
21. uznaje, że liberalizacja handlu produktami rolno-spożywczymi i podstawowymi produktami rolniczymi postawiła wiele wyzwań przed rolnikami prowadzącymi działalność na małą skalę w krajach rozwijających się, a w szczególności w krajach najmniej rozwiniętych. Wśród rolników prowadzących działalność na małą skalę znaczną większość stanowią kobiety, które mogą zostać w nieproporcjonalnym stopniu dotknięte negatywnymi skutkami tej sytuacji, jeżeli nie będą zdolne do stawienia czoła konkurencji z zewnątrz;
22. wspiera kraje rozwijające się w ich dążeniach do zabezpieczenia dostępu lokalnej ludności do żywności; wyraża przekonanie, że należy umocnić realną przestrzeń polityczną, tak aby rozwój tego sektora mógł być wspierany przez krajowe przepisy i środki, a także aby wspierać kobiety, na których spoczywa główna odpowiedzialność w zakresie żywienia rodzin i lokalnej ludności;
23. wzywa Radę i Komisję do zagwarantowania, że wielostronne i dwustronne regionalne umowy handlowe podpisywane przez Unię Europejską są zgodne z celem zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję do przyjęcia niezbędnych środków legislacyjnych w celu zapewnienia włączenia swoich ocen trwałego wpływu handlu do rozwoju polityki handlowej Unii Europejskiej, zwłaszcza z punktu widzenia klimatu, kwestii płci i trwałego rozwoju;
24. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziane przez Komisję przedstawienie w 2008 r. komunikatu mającego na celu poprawienie warunków trwałego dostępu do minerałów i surowców wtórnych na poziomie unijnym i międzynarodowym;
25. zauważa nasilenie krytycznego nastawienia do gospodarczego i ekologicznego pożytku płynącego z produkcji agropaliw; wzywa Komisję do stymulowania badań i innowacji w dziedzinie trwałych dostaw surowców poprzez wydajne wydobywanie i rozwijanie zasobów, wykorzystywanie materiałów oraz odzysk;
26. jest zdania, że wydobywanie, magazynowanie oraz produkcja surowców oraz produktów podstawowych powinny odbywać się zgodnie z zasadą trwałości, która jest zgodna z naturalnymi procesami zachodzącymi w ekosystemach, a nie zmienia ich;
27. wzywa Komisję do zintensyfikowania swoich wysiłków zmierzających do osiągnięcia międzynarodowego porozumienia w sprawie zasobów będących źródłem konfliktów, którego podstawowym celem będzie wprowadzenie zakazu handlu zasobami zasilającymi konflikty zbrojne lub pochodzącymi z konfliktów zbrojnych; tymczasem należało na opracowanie rozporządzenia wprowadzającego zakaz handlu i wprowadzania do obrotu zasobów będących źródłem konfliktów w Unii Europejskiej i wzywa wszystkie państwa zaangażowane w handel diamentami do przystąpienia do systemu certyfikacji Procesu Kimberley dla handlu międzynarodowego surowcem diamentowym; wzywa do promowania przejrzystości poprzez inicjatywę na rzecz przejrzystości w przemyśle

wydobywczym (EITI) oraz inne inicjatywy;

28. ponawia swoje kierowane do Komisji i Rady wezwanie do promowania uczciwego handlu i innych niezależnie kontrolowanych inicjatyw handlowych przyczyniających się do podnoszenia standardów społecznych i środowiskowych we wspieraniu drobnych i zepchniętych na margines producentów w krajach rozwijających się; zachęca władze publiczne w Unii Europejskiej do włączenia kryterium uczciwego handlu i trwałości do swojej polityki w zakresie zamówień publicznych i polityki zakupów;
29. wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że rosnąca część zasobów na Ziemi jest wykorzystywana do celów hodowli zwierząt gospodarskich; przypomina raport FAO „Livestock's Long Shadow” z listopada 2006 r., w którym szacuje się, że z przemysłu mięsnego i hodowli zwierząt gospodarskich pochodzi 18% ogółu emisji gazów cieplarnianych w skali światowej oraz że przyczyniają się one także do przyspieszenia wylesiania w krajach rozwijających się; wzywa Komisję do podjęcia niezbędnych działań w tym sektorze, a także do ustanowienia mechanizmów, które zachęcałyby do unikania wylesiania w ramach międzynarodowych negocjacji związanych z klimatem;
30. jest zdania, że inicjatywa EITI zmierzająca do wzmocnienia zarządzania poprzez zwiększenie przejrzystości oraz odpowiedzialności w sektorze wydobywczym powinna być wdrożona na całym świecie w celu zapewnienia krajom rozwijającym się większych możliwości otrzymania odpowiedniej wartości za ich zasoby naturalne;
31. podkreśla, że wysokie ceny ropy zwiększają potrzebę szybkiego określenia innego podejścia w polityce energetycznej zmierzającego do poprawienia efektywności energetycznej oraz bardziej powszechnego wykorzystania innych źródeł energii, w tym energii odnawialnej;
32. zdaje sobie sprawę z tego, że skutki zmian klimatu będą najdotkliwiej odczuwalne przez społeczności, które już teraz muszą stawiać czoła znacznym problemom społecznym i gospodarczym; przyjmuje, że szczególnie narażoną grupą są zwłaszcza kobiety; zachęca do podejmowania wysiłków na szczeblu lokalnym poprzez odpowiednie finansowe i techniczne wsparcie międzynarodowe;
33. jest zaniepokojony faktem, że Chiny nie pozwalają zagranicznym firmom na posiadanie udziałów większościowych w takich sektorach jak sektor stalowy i wprowadziły różne mechanizmy ograniczające eksport surowców metalowych lub udzielają rządowego wsparcia zakupom tych surowców ze źródła zewnętrznego; uznaje, że takie praktyki stwarzają poważne trudności przemysłowi UE i należy się nimi zająć używając wszelkich dostępnych instrumentów, w tym wzmocnionego dialogu;
34. zauważa, że nowa polityka handlowa niektórych krajów wschodzących, przede wszystkim Chin, poszukujących surowców na całym świecie, szczególnie w Afryce, ma zasadniczy, negatywny wpływ na dostęp Unii Europejskiej do produktów podstawowych na tym kontynencie ze względu na podejście oparte na indywidualnych stosunkach pomiędzy państwami oraz lekceważenie odwołań do kwestii praw człowieka, korporacyjnej odpowiedzialności społecznej oraz norm w zakresie ochrony środowiska i norm społecznych;

35. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji zmierzającą do dalszego wykorzystywania wszystkich istniejących instrumentów do rozwiązywania problemów w zakresie praktyk handlowych naruszających międzynarodowe umowy handlowe, zgodnie z oświadczeniem zawartym we wspomnianym wyżej komunikacie Komisji COM(2008)0108;
36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz właściwym organizacjom międzynarodowym takim jak Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, WTO, Bank Światowy, Wspólny Fundusz Surowcowy oraz FAO.

UZASADNIENIE

Milenijne cele rozwoju przyjęte przez ONZ w 2000 r. były niosąca nadzieję obietnicą przewodnich państw świata dla ubogich na świecie. W ciągu 15 lat osiągniętych miało zostać osiem celów, które w sposób wyraźny polepszyć miały sytuację, w jakiej znajdują się najuboższe państwa na świecie i najuboższa ludność. Celem było wyeliminowanie skrajnego ubóstwa i poprawa sytuacji w zakresie równości kobiet i mężczyzn. Wszystkie dzieci miały uzyskać szansę podstawowej edukacji, zatrzymane miało zostać rozprzestrzenianie się AIDS. Różnym celom przypisano wskaźniki liczbowe, które miały pomóc w stałej ocenie postępów prac.

W 2005 r. upłynęła jedna trzecia czasu przewidzianego na realizację tych celów i nadeszła pora na dokonanie wstępnej oceny dokonanych postępów. We wrześniu 2005 r. ONZ odbyło specjalną sesję, w trakcie której okazało się, że pomimo dokonania pewnych postępów, konieczne są znaczne wysiłki, jeżeli cele mają zostać osiągnięte do 2015 r., zwłaszcza w najuboższych państwach świata.

Możliwość realizacji celów milenijnych uzależniona jest od szeregu czynników. Istnieje potrzeba zarówno podejmowania zarówno międzynarodowych inicjatyw, jak i środków na szczeblu krajowym w różnych państwach. Innymi słowy prawdopodobnie nie istnieje jedyny słuszny środek, do którego przywódcy światowi mogliby się odwołać w celu wyeliminowania ubóstwa.

Szybko postępujące zmiany klimatu w największym stopniu zagrażają realizacji milenijnych celów rozwoju. Pomimo że za główną część historycznych emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialne są kraje uprzemysłowione, to kraje rozwijające się są w największym stopniu dotknięte ich skutkami. Powodzie, susze, drastyczne zmiany pogody są dzisiaj rzeczywistością i spowodowane są globalnym ociepleniem.

W listopadzie 2007 r. Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPPC) wskazał w ostatniej części swojego czwartego sprawozdania z oceny, że emisje gazów cieplarnianych muszą zostać ograniczone o 25-40% do 2020 r., co zostało podkreślone również na Bali w grudniu 2007 r. Wszystkie dziedziny polityk muszą być skoordynowane w celu realizacji środków koniecznych do znacznego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Polityka handlowa musi również przyjąć odpowiedzialność w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu; należy ograniczyć emisje, które są możliwe do uniknięcia oraz znaleźć instrumenty mające na celu ułatwienie handlu „zielonymi produktami” (nowe inteligentne technologie, itd.). UE musi stanąć na czele działań przeciwdziałających zmianom klimatu.

Jednakże w dużym stopniu zależne jest to od finansowania i dostępu do różnych zasobów. Realizacja tego zamierzenia możliwa jest za pośrednictwem międzynarodowych transferów z bogatych do ubogich obszarów świata w formie pomocy oraz odpowiednich inicjatyw w zakresie rozwoju. Jednakże zależy to również od anulowania na szeroką skalę długów ubogich państw. Dzisiaj od USA, UE i kilku innych zamożnych państw nie oczekuje się retoryki i dalszych obietnic, ale dotrzymania obietnic już złożonych. Byłoby to impulsem stymulującym ogólnoświatowe działania mające na celu realizację milenijnych celów rozwoju.

Innym decyzyjnym krokiem byłoby ustanowienie i polepszenie warunków dla tworzenia dobrobytu i środków na poziomie lokalnym w krajach rozwijających się. W tym kontekście jasne staje się jak bardzo istotny dla rozwoju jest handel surowcami. Wiele krajów rozwijających się jest obecnie w dużym stopniu zależnych od wywozu jednego lub bardzo niewielu surowców, takich jak kawa, czy kakao.

Ceny tych produktów przez pewien okres utrzymywały się na tym samym poziomie, zwłaszcza w porównaniu z rozwojem cen produktów przemysłowych lub dóbr inwestycyjnych. Oznacza to, że dochody z wywozu wielu krajów rozwijających się zmniejszyły się, podczas gdy importowane produkty stały się droższe.

Poza tą ogólną stagnacją cen, inną bardzo ważną cechą handlu surowcami jest krótkoterminowa zmienność cen, która ujawniła się na szeregu rynków. W niektórych przypadkach zmienność ta przejawiała się poprzez bardzo wyraźny wzrost lub spadek cen w okresie zaledwie kilku miesięcy. Zmienność ta związana jest częściowo z trudnościami w produkcji spowodowanymi zmianami pogody i/lub innowacjami technologicznymi, które doprowadziły do ewolucji systemu produkcji i transportu.

W krajach rozwijających się, w których znaczna część dochodów państwa pochodzi z eksportu jednego lub bardzo niewielu surowców, te ostre wahania cenowe mogą prowadzić do poważnych problemów. Pociąga to za sobą efekt domina w krajowych programach tych państw i w ich wydatkach publicznych. Ponadto sytuacja ta może utrudnić producentom surowców planowanie i przewidywanie inwestycji.

Ceny surowców zaczęły gwałtownie rosnać dopiero w ostatnich latach. Tendencja ta związana jest ze znacznym wzrostem popytu w nowych gospodarkach wschodzących, jak Chiny, z problemami z produkcją, które przypisać należy zmianom klimatu oraz z wykorzystaniem zbóż w karmieniu zwierząt gospodarczych oraz w produkcji biopaliw.

Perspektywy na przyszłość są niepewne. Sytuacja może zmienić się bardzo szybko, jeżeli dojdzie do recesji gospodarki Stanów Zjednoczonych lub jeżeli powstanie więcej zatorów w przemyśle Chin. Wpłynęłoby to również negatywnie na handel surowcami. Do szybkich zmian może również dojść w wyniku spekulacji surowcami, która ma miejsce również na rynkach międzynarodowych, co może doprowadzić do przyśpieszenia lub zahamowania wzrostu cen poszczególnych towarów.

Z punktu widzenia rozwoju wiele kwestii nasuwa się w związku z handlem surowcami. Obejmują one ciągłą potrzebę ustabilizowania dochodów wobec wahań cenowych i tym samym zwiększenia przewidywalności w krajach będących producentami. W tym celu może być wykorzystywanych wiele instrumentów politycznych. Jedną możliwością jest opracowanie międzynarodowego systemu finansowego na rzecz ustabilizowania dochodów w poszczególnych państwach eksportujących. Istotnych doświadczeń w tej dziedzinie może użyć system UE FLEX, który dostarcza wsparcia państwom AKP, oraz prace realizowane przez UNCTAD i innych.

Innym aspektem jest konieczność zmniejszenia zależności od eksportu surowców poprzez zwiększenie zróżnicowania gospodarki poszczególnych państw rozwijających się. Bardziej

zaawansowane systemy produkcji, które umożliwiłyby przetwarzanie produktów o wyższej wartości dodanej, wpłynęłyby na zwiększenie dobrobytu i przewidywalności dochodów. W tym kontekście należałoby udzielić większego wsparcia na rzecz lokalnych strategii dywersyfikacji, a także regionalnej integracji i inwestycji.

W tym kontekście rolnictwo w szczególności ma do odegrania zasadniczą rolę. W wielu ubogich krajach rolnictwo jest głównym przemysłem, jest źródłem całego szeregu różnych typów zatrudnienia i dostarcza żywności na potrzeby ludności danego kraju. Inwestycje i inicjatywy w sektorze rolnictwa mogą mieć istotny wpływ na całą gospodarkę społeczną w państwach rozwijających się. Wywarłyby również skutki znaczące dla kobiet, które często odgrywają główną rolę w rodzimym rolnictwie.

Na osiągnięcie milenijnych celów rozwoju do 2015 r. pozostaje zaledwie siedem lat. Czas ucieka. Jednocześnie aktualne działania na rzecz rozwoju obciążone są ryzykiem, które niosą ze sobą zmiany klimatu. Konieczne są dalsze wysiłki i dodatkowe środki. Wymagana jest zarówno współpraca międzynarodowa, jak i zdolność podejmowania działań na szczeblu krajowym. Jednak szybkie zmiany, jakie obecnie obserwujemy na międzynarodowych rynkach surowców uwydatniają konieczność podjęcia działań mających na celu trwały rozwój i ogólnoświatową solidarność.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	27.3.2008
Wynik głosowania końcowego	+ : 23 - : 1 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, David Martín, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Harlem Désir, Jens Holm, Sajjad Karim, Rovana Plumb, Zuzana Roithová, Zbigniew Zaleski
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Sepp Kusstatscher